Ч. 104 Середа 12 (24) мая 1893. Рôкъ III.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Администрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, двери 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Выстава краєва въ р. 1894.

Въ справозданю зъ загальныхъ зборôвъ товариства имени Шевченка мы зазначили, що члены поручили выдѣлови товариства занятись справою участи Русинôвъ у выставѣ краєвôй. Справу ту розбиравъ дѣйстно выдѣлъ товариства имени Шевченка на своимъ засѣданю дня 16 с. м. Выдѣлъ прийшовъ до пересвѣдченя, що передовсѣмъ рускѣ товариства повиннѣ мати свôй павільонъ и тамъ виставити то, що можуть. Вôдтакъ розбирано також проектъ п. Корнила Устияновича що-до будовы рускои церкви на площи выставы для показу нашого будôвництва, малярства церковного, рѣзьбярства и всего устрою, що належить до нашои церкви. На сей проектъ згоджено ся також. Тому що товариства рускѣ, котрѣ мають заняти ся сею справою, не розпоряджають надто великими грôшми, то пишло головно о те, щобы дôстати на площи выставы безплатно мѣсце пôдъ тѣ будовы. Въ тôй цѣли выбрано делеґатôвъ проф. Барвѣньского, Вахнянина и Шухевича и поручено имъ увойти въ переговоры зъ дирекціею краєвои выставы. Довѣдуємось зъ певного жерела, що переговоры тѣ удались красно. Дирекція выставы заявила готовôсть вôдступити рускимъ товариствамъ безплатно мѣсце на площи выставы, де бы мала выбудуватись церковь руска, и певно не буде ставити великихъ перепонъ до набутя мѣсця пôдъ окремый павільонъ товариствъ рускихъ. На разѣ не знаємо ще сказати, котрѣ товариства рускѣ схотять скористати зъ данои нагоды и возьмуть участь въ памѣренôмъ дѣлѣ. Намъ здаєсь, що жадне товариство не схоче вôдтягатись вôдъ того, щобы ширшѣ круги галицкѣ и посторонныхъ именно славяньскихъ гостей познакомити зъ дѣяльностію своєю для культурного добра народу руского.

Отже на теперь, о скôлько знаємо, стоить ся справа такъ, що на выставѣ мати-мемо павільонъ рускихъ товариствъ, церковь деревляну, будовану гуцулами, а поставлену — якъ задумують — середъ трехъ хатъ, гуцульскои, надднѣстряньскои и подôльскои. Вже въ тыхъ будынкахъ зможемо неодно показати, що характеризує нашъ народъ. Крôмъ того будемо мабуть мати на выставѣ рускій театръ, скрѣпленый силами зъ другихъ нашихъ театрôвъ, и концерты рускѣ. Лише доброи волѣ треба, одушевленя, а не такои надмѣрнои байдужности, яку намъ всѣ закидають, а певно не засоромимось, хочь и якѣ мы бѣднѣ. Красше буде, коли мы покажемось такими, якъ єсьмо, нѣжь якъ мае хто спытати на выставѣ: „А де Русины?“ — и почути вôдповѣдь: „Нема ихъ!“

Головною справою єсть пытане: що и якъ поодинокѣ товариства рускѣ мали бы выставити у своимъ павільонѣ? Розбирати широко и вычерпуючо се пытане, годѣ на сѣмъ мѣсци. Самѣ товариства будуть розумѣти задачу, яка ихъ жде.

Вôддѣлъ товариства им. Шевченка — якъ пише оденъ дописуватель „Дѣла“ — повиненъ бы подати зрѣтелямъ по можности докладный образъ розвою штуки друкарскои на Руси. Се далось бы довершити показами друкôвъ рускихъ зъ рôзныхъ вѣкôвъ и рускихъ друкарень. Богато оказôвъ не треба. Выстане одинъ-два примѣрники, а о се не такъ тяжко постаратись. Цѣлôсть така була бы дуже поучаюча и дала бы красный образъ труду батькôвъ и дѣдôвъ нашихъ на тôмъ поли. Мала брошурка, поясняюча історію розвою друкарень, не завадила бы. И се вже становило бы цѣлôсть, на котру кождый Русинъ могъ бы глянути зъ оправданою гордостію.

Возьмѣмъ нашихъ малярѣвъ церковныхъ. Якъ люде, котрымъ въ часѣ ихъ роботы по церквахъ пôдпадали пôдъ очи всякѣ оказы иконоґрафіи церковнои зъ рôзныхъ вѣкôвъ, они могли бы занятись зложенємъ вôддѣлу иконописного вразъ зъ штукою рѣзьбарства и золотарства. Хто не тямить до нинѣ, якъ миле а при тôмъ величаве враженє зробила на всѣхъ недавна выстава иконоґрафічна въ Ставропіґіи? Най буде нашъ вôддѣлъ на выставѣ мініятурный, а най лише зъ кождого вѣку подасть намъ добрѣйшѣ взоры малярскои штуки — се выстане и буде знову немало поучаюче.

„Гуцульска Спôлка“, яко товариство, що занимає ся продажею выробôвъ селяньскихъ, мае дуже широке поле на выставѣ краєвôй. Предметы зъ того поля годѣ бы вычислити. Тôлько Гуцульска Спôлка повинна вже нинѣ пôдготовляти сей вôддѣлъ, а се лежить въ єѣ власнôмъ интересѣ и въ интересѣ промысловцѣвъ народныхъ, котрыхъ имена черезъ те набрали бы потрѣбного розголосу, а ихъ выробы ширшого збытку.

Товариства просвѣтнѣ и науковѣ могли бы окрôмъ плодôвъ власного свого труду выставити ґрафічнѣ образы флюктуаціѣ членôвъ и розходу книжокъ за весь часъ истнованя свого пôсля рокôвъ, такъ, щобы свôй зрѣтель и чужинець могъ уже зъ ґрафіки вытворити собѣ вѣрный образъ розвою и умового руху товариства.

Женьскій адвокатъ.

Хиньске оповѣдане. — Ченґъ-Кі-Тонґа)*.

Въ пятнацятôмъ столѣтю, за панованя цѣсаря Шінъ-Техъ, живъ оденъ ученый, що називавъ ся Гунґъ, чоловѣкъ нерозважного характеру и ледачого способу житя. Одного дня выйшовъ вôнъ досвѣта на прохôдъ и стрѣтивъ молоду дѣвчину, що мала на собѣ червону юпку и черезъ ню впала єму въ око. Коли вôнъ придививъ ся єй зъ близька, побачивъ, що то була красавичка, якихъ мало; она ишла полями а роса мочила єѣ маленькѣ черевички. За нею ишла служниця.

Гунґъ ажь не знавъ, що собѣ робити зъ радости, коли побачивъ таке якъ бы вырѣзьблене личко чуднои красы, а яке єму доси навѣть и не приснило ся. Стану въ отже радъ зъ того, що може на таке прекрасне зъявище надивити ся, и не знавъ, що робити: чи стояти, чи ити за нею. Але єго взяла таки охота пôйти за нею. Хотѣвъ єѣ здоганяти, але она була вже такъ далеко вôдъ него, що вôнъ не могъ єѣ здогонити. Ходивъ отже цѣлый день слѣдами за тою, котру такъ якось незручно десь згубивъ. Вечеромъ постановивъ таки дати вже всему спокôй, бо єго заходы на нѣщо не придали ся, и вертати домôвъ. Плѣвъ ся отже засумованый пустыми улицями до дому. Иде вôнъ попри якійсь розваленый монастирь и наразъ станувъ якъ бы остовпѣлый. Молода дѣвчина, котру вôнъ бачивъ рано, ишла якъ разъ въ домашнôй одежи черезъ подвôрє монастиря.

— Зъ вôдки она тутъ взяла ся? — подумавъ вôнъ собѣ. Привязавъ свого осла до стовпа вôдъ ворôтъ и пустивъ ся ити до красавички. Вже перейшовъ бувъ значну часть старого будынку, коли наразъ на сѣмъ мѣсци и въ сѣй порѣ показало ся передъ нимъ якесь незвычайне зъявище. Зъ развалинъ выйшовъ якійсь въ багацькôй одежи и высокого росту старець зъ довгимъ, сивымъ волосємъ и станувъ собѣ на сходахъ, вкрытыхъ мохомъ якъ бы якимсь густымъ ковромъ, та споглянувъ на влѣзливого чужинця яснымъ и быстрымъ окомъ.

— Вы хто такій и за чимъ сюды? — спытавъ вôнъ Гунґа.

— Я хотѣвъ бы оглянути сей монастирь. Але хто вы, що мешкаєте очевидно тутъ въ отсихъ опустѣлыхъ мурахъ?

— Я чужинець, котрого ажь сюды загнали, и перебуваю теперь въ отсѣй святини, щобы вышукати моѣй родинѣ якійсь спокôйный кутикъ. А що я мавъ щастє познакомитись зъ вами, то будьте ласкавѣ и зайдѣть до мене; буду мати честь приймити васъ чаємъ.

Гунґъ вельми урадованый принявъ запрошене, котре могло зблизити єго до дѣвчины, и зайшовъ. Перейшовши черезъ подвôрє, выложене блискучимъ мармором, зайшовъ вôнъ до свѣтлицѣ украшенои шовковыми занавѣсами, въ котрôй цѣлый воздухъ бувъ наповненый якимись дуже милыми пахощами.

На пытане гостя сказавъ старець, що вôнъ называє ся Сінґъ.

— О скôлько я чувъ — каже Гунґъ, — то вы маєте невôддану доньку. Я просивъ бы о єѣ руку.

— То таке дѣло, що я мушу насамперѣдъ поспытати моеи жѣнки.

Гунґъ вмочивъ пензликъ и написавъ на куснику паперу отсѣ слова: За тысячу талярѣвъ дôставъ я въ свои руки сокиру зъ ниркового каменя, котру теперь пильно ховаю въ своѣй кишени; коли богиня Юнґъ-Юґъ[1]) буде мене прихильна, то нарубаю єй нею лѣкôвъ.

Старець прочитавъ картинку а вôдтакъ давъ єѣ служниці, щобы она занесла єѣ десь тамъ въ серединѣ до хаты. Незадовго выйшла служниця знову и шепнула щось свому панови до уха. Вôнъ вставъ и перепрашаючи гостя, сказавъ, що мусить на хвильку выйти. Коли

*) Ченґъ-Кі-Тонґъ, авторъ сего оповѣданя, бувъ войсковымъ повномочникомъ при хиньскôмъ посольствѣ въ Парижи и написавъ про Хинцѣвъ велике дѣло на французскôй мовѣ пôдъ заголовкомъ „Хинцѣ змальованѣ таки ними самыми.“ Въ третôмъ томѣ сего дѣла помѣщенѣ „Хиньскѣ казки,“ зъ котрыхъ выймлено и отсе оповѣдане.

[1]) Въ одной хиньскôй казцѣ каже ся, що на мѣсяци видко чоловѣка, котрый щось рубає; має то бути кохановъ богинѣ мѣсяця Юнґъ-Юґи. Повысшѣ слова означають отже, що Гунґъ залюбивъ ся въ дѣвчинѣ и хоче зъ нею подружити ся. Єсть то хиньскій способъ освѣдчинъ або сватаня.

Музеѣ наши, хочь они ще въ завязку, зробили бы свое. Тутъ належали бы всякѣ старинности чи то грамоты, чи діпльомы, розкопалины, нумізматика, уборы давнѣ, портреты, манускрипты знаменитыхъ мужѣвъ и т. д. Най бы молоде поколѣнє бодай въ приближеню вытворило собѣ понятє о житю и звычаяхъ бувальщины.

На площи выставы буде и окрема концертова саля, до котрои найде вступъ и „Боянъ" зъ своими продукціями, спѣваки-артисты рускѣ и хоры селяньскѣ, — де, коротко кажучи, залунае широко пѣсня народна на нашу славу передъ своими людьми и передъ посторонными гостями.

На-теперь розходить ся лишь о подѣлъ працѣ и докладне означенє: чимъ кожде зъ товариствъ нашихъ мало бы заняти ся зъ всякою ревностію. Партійнѣ погляды — замѣчае справедливо сей дописуватель — повиннѣ бы на весь той часъ замовкнути. Передъ очима повинна стояти лише высока и вдячна цѣль, до котрои йдемо. Бесѣды и писаня на тематъ, що выстава краева мае на оцѣ тенденціѣ політичнѣ польскѣ, се пусте молоченє соломы. Що въ другихъ павільонахъ буде плодомъ ума и рукъ Руси теперѣшнои чи давнои, того намъ нѣхто не вѣдбере. Але зъ другои стороны не можемо жадати, щобы безъ насъ за насъ другѣ трудились....

Соймъ краевый.

Въ доповненю справозданя зъ XXIII засѣданя подаемо се:

При читаню петицій забравъ голосъ пос. Савчакъ, щобы пѣдперти петицію погорѣльцѣвъ громады Потуторы, пов. бережаньского. Въ Потуторахъ згорѣло 100 хатъ и погорѣльцѣ терплять крайну нужду. Пос. Савчакъ внѣсъ, щобы комісія буджетова здала справу зъ тои петиціѣ на слѣдучій день. Принято внесене пос. Савчака.

Маршалокъ краевый присвятивъ посмертну згадку пок. Жигм. Савчиньскому. Покôйный бувъ посломъ до рады державнои, делеґатомъ Выдѣлу краевого до Рады школьнои, презесомъ товариства педаґоґічного, однымъ словомъ бувъ се творець теперѣшного школьництва. Маршалокъ завôзвавъ пословъ повстати зъ мѣсць. Палата повстала. Вôдтакъ комісарь правительственный ґр. Лось вôдповѣвъ на двѣ интерпеляціи пословъ Короля и Романчука. Сю вôдповѣдь подали мы въ ч. 102 нашои часописи.

Потôмъ дозволено продати ґрунтъ т. зв. „Шумановку" у Львовѣ товариству лижварскому — и приступлено до нарады надъ проектомъ закона ловецкого.

Пос. Король сказавъ: Не легка то рѣчь, управильнити вôдносины ловецкѣ, выдати такій законъ, котрый бы вдоволивъ и селянъ и заможныхъ дѣдичѣвъ. Жалує, що така важна справа приходить на порядокъ ажь пôдъ конець сесіи. Таке саме було изъ послѣднымъ предложенемъ того проекту въ палатѣ, коли задля браку часу цѣла справа упала зъ порядку дневного. Поспѣхъ въ тôй справѣ може мати великѣ и важнѣ наслѣдки. Вôдтакъ перейшовъ дръ Король поодинокѣ параґрафы и заявивъ, що буде голосувати за внесенемъ п. Крамарчика, щобы проектъ вôдослати до Выдѣлу краевого.

П. Стан. Стадницкій полемізувавъ зъ закидами п. Короля, котрый по его думцѣ залюбки кидае ся все на правительство — для розголосу. Правительство не опôзнилось зъ предложенемъ проекту того закона, бо вже минувшои сесіѣ его предложено. Бесѣдникъ оправдує, чому въ законѣ зроблено засторогу, що громада сельска мусить выарендувати право ловôвъ; бо трудно собѣ уявити, якъ може цѣла громада выконувати право ловецке. Вносить усуненє сеи справы на теперь зъ порядку денного.

Пос. Пашковскій промавлявъ въ оборонѣ проекту и бажавъ бы полагодити его ще сеи сесіѣ. — Пос. Король въ друге промовивъ и реплікувавъ на промовы попередныхъ бесѣдникôвъ. Пос. Гурикъ выказувавъ, якѣ кривды терпить селянинъ зъ ловецкого закона, якъ дуже звязано ему руки приписами сего закона, такъ що вôнъ не може охоронитись передъ шкодами, нанесеными вôдъ звѣрины. Коли хочемо заховати повагу Сойму — казавъ бесѣдникъ — и увзглядняти потребы селянъ, то годѣ такъ на скорости полагоджувати законъ такъ важный въ своихъ наслѣдкахъ. Радше вôдложити его до другои сесіи.

Комісарь правительственный заявивъ, що не мае нѣчого противъ того, щобы проектъ прийшовъ пôдъ діскусію и ухвалу ажь слѣдуючои сесіѣ. Вôдтакъ вôдпиравъ комісарь закидъ дра Короля, мовь бы правительство за пôзно выступало зъ своимъ проектомъ, бо правительство вже два разы предкладало сей проектъ ще передъ початкомъ сесіѣ, а лишь вина комісіѣ адміністраційнои, що такъ пôзно предкладае сдое справозданє.

Пос. Стадницкій заявивъ, що прилучаесь до внесеня пос. Гурика.

Справоздавець Адамъ Єнджейовичь зазначивъ, що коли бы вдоволено бажаню рускихъ пословъ (щобы не роблено трудностей на дозвôлъ ношеня оружя стрѣльного), то заяць ставъ бы ся дуже рѣдкимъ оказомъ и можна бы було его побачити лишь въ музеяхъ, бо селяне выстрѣляли бы заяцѣвъ. Радивъ зачати нараду ще теперь.

При голосованю показала ся бôльшôсть за внесенемъ пос. Гурика — щобы проектъ закона ловецкого вôдослати до Выдѣлу краевого.

Приступлено до діскусіи надъ справозданемъ комісіѣ громадскои о внесеняхъ пословъ Пилята и Рутовского въ справѣ реформы громадъ сѣльскихъ.

Пос. ґр. Стан. Баденi хотѣвъ бы реформы въ тôмъ напрямѣ, щобы скрѣпити громаду пôдъ взглядомъ интелектуальнымъ и матеріяльнымъ. До такого скрѣпленя надаесь, и се треба увзглядн
ити, обшаръ двôрскій, а властиво его участь въ згаданыхъ двохъ напрямахъ. Про спôльнôсть интересу громады и обшару двôрского можна пересвѣдчити ся на кождôмъ кроцѣ. Та спôльнôсть повинна выкликати спôвучасть громады и обшару двôрского у спôльнôмъ господарствѣ. Діскусія надъ справозданемъ комісіѣ повинна выказати, якъ бы повести сю спôвучасть и взагалѣ причинитись до прояснюваня цѣлои справы. По принятю участи у всѣхъ обовязкахъ громады спаде новый тягаръ на обшары двôрскѣ, але они радо приймуть ся того.

Пос. Король заявивъ ся противъ якои будь збôрнои громадскои орґанізаціѣ, натомѣсть жадавъ прилученя обшару двôрского до громады.

На тôмъ перервано дальшѣ нарады до слѣдуючого засѣданя.

Переглядъ політичный.

Зъ Вѣдня доносять, що имовѣрно Правительство не розвяже ческого сойму и не розпише новыхъ выборôвъ. Нинѣ мае вôдбути ся въ тôй справѣ нарада міністрôвъ.

Пôсля автентичныхъ донесень, выдадуть оба міністры скарбу уже въ найблизшôмъ часѣ розпорядженя що-до реґуляціѣ валюты. Въ угорскôй касѣ державнôй есть уже 90 міліонôвъ коронъ золота выбитыхъ. До кôнця року выбютъ ще 40 міліонôвъ. Въ тôмъ роцѣ непотрѣбно вже дальше куповати золота.

Пôсля вѣсти, поданои въ Schlesische Volksztg., ухвалили шлескѣ мужѣ довѣря

вернувъ назадъ, розпочавъ зъ гостемъ довгу розмову, але анѣ словомъ не натякнувъ на его сватанє. Гунґ не мôгъ вже дочекати ся и зачавъ таки самъ та ставъ домагати ся вôдповѣди.

А старець ему тогды каже: „Мы васъ дуже поважаемо, бо вы ученый; але зъ вашого сватаня не буде нѣчого и менѣ дуже прикро, що не можу вамъ навѣть сказати причины, длячого мы вамъ вôдмавляемо.

— Длячогожъ? Коли не хочете за мене вôддати, то прецѣ мусить бути тому якась причина.

— У мене есть девятнацять доньокъ; зъ тыхъ дванацять вже вôдданѣ; всѣхъ ихъ вôддала моя жѣнка а я не хочу и не можу до того мѣшати ся.

— То вôддайте за мене тоту, що була нинѣ зô служницею на проходѣ.

Ледви вôнъ то сказавъ, якъ десь изъ середины роздавъ ся голосный смѣхъ. Гунґъ, котрый думавъ, що вже все пропало, вставъ и пустивъ ся до занавѣсъ та сказавъ;

— Коли вже не вôддасте еѣ за мене, то нехай еѣ хочь побачу.

Вôнъ вôдхиливъ занавѣсу, що роздѣляла свѣтлицю на двѣ части. Въ тôй хвили роздавъ ся страшенный крикъ а розлюченый старець вхопивъ Гунґа за спину и выкинувъ за дверѣ.

Залюбленый не знаючи, що собѣ робити, пивъ сего вечера бôльше якъ звычайно, а та немила пригода була причиною, що вино ще бôльше его запаморочило. Коли вôнъ вôдтакъ пустивъ ся домôвъ, заблудивъ. Находивши ся такъ, що ажь не мôгъ на ногахъ удержати ся, положивъ ся таки на дворѣ, щобы троха вôдпочити, тай заснувъ. Коли пробудивъ ся, дивить ся — вôнъ лежить середъ якоись высокои травы а коло него пасе ся оселъ. Вôнъ сѣвъ на осла и пустивъ ся въ дальшу дорогу. Середъ темнои ночи заѣхавъ вôнъ въ якусь долину а тутъ ажь волосе ему на головѣ дуба ставало, коли почувъ, якъ выють вовки и пугають совы.

Наразъ побачивъ вôнъ десь далеко якесь велике свѣтло, нѣбы лѣхтарню морску середъ моря. Гунґъ пустивъ ся до того свѣтла и зайшовъ до якоись пышнои палаты.

Вôнъ запукавъ; его спытали, хто вôнъ и до кого прийшовъ.

— Я подорожный, що заблудивъ; змилуйте ся та приймѣть мене на нôчь.

Єго завели до свѣтлиць и тутъ повитала его дуже сердечно якась панѣ, котра розпытавши ся, якъ вôнъ называе ся, десь вôдтакъ щезла.

Незадовго опôсля дали слуги знати, що иде княгиня, и она таки заразъ увôйшла зъ кôлькома товаришками та стала уважно приглядати ся молодому чоловѣкови.

— Чи то вы не внукъ Гунґ-Юнґъ-Це-а? спытала она.

Коли молодый чоловѣкъ сказавъ ѣй, що внукъ, то она вôдповѣла ему: Коли такъ, то вы мôй правнукъ. Я вже стара и буду умирати. Вы мене не видѣли якъ ще дитиною и ось мы теперь знову пôзнали ся.

— Мôй батько — казавъ Гунґъ — померъ ще молодымъ и я не мôгъ познакомити ся зô свояками мого прадѣда.

— Та й нѣхто зъ насъ тому не виненъ. Але скажѣть менѣ, зъ вôдки вы тутъ та ще й о такôй порѣ взяли ся?

Гунґ розповѣвъ цѣлу свою пригоду.

— Якось то буде, сказала княгиня. Такій славный ученый, якъ вы, може тымъ людямъ лишь честь принести. Я васъ высватаю.

Вôдтакъ сказала княгиня до своихъ товаришокъ: „Я не знала, що дѣвчата зъ родины Сінґъ такѣ краснѣ. Котра бы то була, що собѣ еѣ Гунґъ сподобавъ?

А Гунґъ на то чимъ скорше: Тота, що мае може пятнацять або шѣснацять лѣтъ.

— То буде чотирнацята зъ черги — сказала на то одна изъ жѣнокъ. — Она приходила недавно тому зъ своею матѣрю ґратулювати вамъ, княгине, на имянины.

— Вже собѣ пригадую. Она мала такѣ краснѣ черевички зъ льотосового листя. Она справдѣ дуже хорошенька и мае ще й ямочки любовнѣ на лици, що то такъ дуже надять. Тото она его такъ дуже розлюбила! Закличте еѣ до мене.

Закликали заразъ дѣвчину и княгиня каже до неи: Вы будете незадовго моею правнукою, отже межи нами не треба нѣякихъ церемоній.

Дѣвчина не знала, що на то сказати; мовчала, лишь схопила ся руками за волосе а вôдтакъ споглянула на Гунґа и цѣла спаленѣла.

— Отсе мôй правнукъ — говорила кня-

лишити кандидатамъ въ справѣ закона войскового зовсѣмъ свободу дѣланя.

Сегорôчнѝ вправы весняни урльопниковъ, вôдкликано зъ причины недалекихъ выборôвъ до парляменту.

Король италійскій не принявъ димісіѣ кабинету; всѣ міністры, крôмъ міністра справедливости, лишать ся якъ доси при своихъ текахъ.

Посломъ сербскимъ въ Петербурзѣ именованый Пасічь.

Новинки.

Львôвъ дня 23 мая.

— **Руско народный театръ** приѣздить до Хирова и дасть тамъ три представленя. На перше 25 мая грати будуть „Барона циганьского“. Годить ся примѣтити, що театръ рускій заѣзджає до Хирова по разъ перший.

— **Презенты** одержали оо.: Теод. Мусѣй на Теглôвъ дек. угнôвского; Гр. Морозъ на Бориню дек. высочаньского, оба въ епархіи перемыскôй.

— **На фондъ будовы дому „Зорѣ“** жертвували: впр. о. Антоній Кульчицкій 1 зр.; дръ Сембратовичь зъ Манастирискъ 1 зр.; пп. Микола Лопушаньскій 1 зр.; Ярославъ Корытовскій зъ Калуша 1 зр.; дръ Евгеній Олесницкій зô Стрыя 2 зр.; Впр. о. М. Бачиньскій зъ Запытова 1 зр.; Титко Ревакович зъ Пôдбужа 3 зр.; Василь Ваврииъ 10 кр.; Василь Войтовичь 10 кр.; Иванъ Най 10 кр., Гринь Ижикъ 10 кр., Верникъ Гулевичь 10 кр., Я. Кульчицкій 10 кр., Р. Щавиньска 20 кр., М. Маслянкевичь 20 кр., Г. Кунашовскій 20 кр., хв. товариство им. Шевченка 19 зр.; о. Сильв. Гардзиньскій 1 зр, п. Юліянъ Романчукъ 3 зр., о. М. Поповичь 1 зр., С. А. Дуда 1 зр, Т. Телишевскій 1 зр, Н. Н. 31 кр., Кольцьо 1 зр., Василиця зô Львова 5 зр. 50 кр. — Всего вôдъ 20 грудня 1892 року 1.697 зр. 19 кр. Чия жертва не була до сего часу оповѣщена, той зволить ласкаво пригадати ся. — В. Нагôрный голова товариства „Зоря“.

— **Страшна злива** зъ громами и градомъ була минувшои суботы коло Бережанъ. Въ селѣ Котовѣ обôрвала ся хмара и наробила страшенной шкоды. Вода лилась вôкнами до хатъ, повалила кôлька домôвъ, въ другихъ повыбивала стѣны а забрала, що лише въ хатѣ було. Поплыли зъ водою знаряды господарскѝ, бочки, мука, збôже и вся ярина, що почала выколювати ся зъ землѣ. Найсумнѣйше те, що зъ рôлѣ забрала вода весь чорноземъ а полишивъ ся камѣнь, котрый треба оброблювати роками, заки що на нѣмъ уродить ся. Такого нещастя не тямлять найстаршѝ люде. Одному господареви, що оравъ у поли, убивъ грôмъ пару волôвъ вартости 200 зр. До другого дня ще стояла вода въ огородахъ по поясъ, а на мѣсцяхъ высше положеныхъ лежавъ градъ зъ-на пôвъ лôктя. Страты необчисленѝ.

— **Огнѣ.** Дня 19 мая знищивъ огонь въ Краковци двѣ загороды мѣщаньски, власнôсть бувшого бурмістра Ив. Федины и вдовы Марковои. Хочь вѣтеръ пôдчасъ огню бувъ сельный и мѣсточку грозила велика небезпечнôсть, то завдяки енерґічному ратункови удало ся огонь спинити.

— **Нещаслива пригода** лучила ся въ селѣ Каровѣ въ равскôмъ повѣтѣ. Тамъ малювали мѣсцеву церковь, отже въ серединѣ єѣ було, розумѣє ся, руштоване. Дня 17 с. м. стояло на тôмъ руштованю шестеро людей; наразъ оно завалило ся и трехъ упало на землю. Двоє людей покалѣчилось дуже, а оденъ навѣть такъ тяжко, що до добы померъ. Прочѝ три ухопили ся бальконъ и спустили ся въ низъ неушкодженѝ. Пишуть намъ о тôмъ зъ тыхъ сторôнъ и нарѣкають на тыхъ, що не дбали на крѣпше збудоване руштованя.

— **Товариство „Szkoła ludowa“** має подôбну цѣль, якъ наша „Просвѣта“; а опирає ся на тыхъ самыхъ пôдставахъ, що нѣмецкій Schulverein и ческа Matice skolska. Хочь недавно заложене (мабуть рôкъ тому), а вже має 30 кружкôвъ мѣсцевыхъ и фондъ зелѣзный около 20.000 зр. Зъ того 10.000 дарувавъ богачь зъ Америки п. Єжмановскій. Послѣдными днями заснувавъ ся и у Львовѣ кружокъ сего товариства. На зборахъ постановлено межь иншимъ дбати о тыхъ дѣтей польскои народности, що ходять до шкôлъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ, на то, щобы они не пропали для польского народу.

— **Русины въ Буковинѣ.** Пôсля остатнои конскрипціѣ єсть всѣхъ Русинôвъ въ Буковинѣ 268.400 душь, Румунôвъ 208.300, Нѣмцѣвъ 133.500 а Полякôвъ 23.600, всѣхъ мешканцѣвъ разомъ 642.500 душь. Пôсля вѣры єсть 450.800 православныхъ, 82.700 жидôвъ, 72.400 римо-католикôвъ, 24.200 греко католикôвъ и 16 300 протестантôвъ. Русинôвъ православныхъ єсть 244.200 душь а греко-католикôвъ 24.200 душь Передъ 50 роками було греко католицкихъ Русинôвъ 27.300 душь, отже ихъ число зменшило ся о звыжь 3.000 душь, хотя въ остатныхъ рокахъ близько пôвчверта тысяча душь въ трьохъ селахъ (Брошкôвцяхъ, Боянахъ и Раранчи) перейшло зъ православія на унію. Особливо зменшило ся число греко-католикôвъ въ Сучавѣ, Радôвцяхъ, Садагорѣ, Вашкôвцяхъ и Заставнôй; за то збôльшило ся въ Чернôвцяхъ и Выжници.

— **Средство противъ діфтеріи.** Берлиньска National Ztg. доносить, що професорамъ Берінґови и Верницкому удало ся выдобути зъ овець, котрымъ штучно защѣплювано діфтерію, сыровицю, що охороняє передъ діфтерією. Сыровиця тая, защѣплена чоловѣкови, не выставляє єго на нѣяку небезпечнôсть и хоронить єго передъ недугою, а коли бы навѣть защѣплена особа занепала на діфтерію, то перебѣгъ недуги єсть дуже лагôдный и не грозить смертію. Єсли бы се вынайдене мало дѣйстно такѝ прикметы, то людскôсть благословила бы выназодцѣвъ, що увôльнили єѣ вôдъ однои зъ найстрашнѣйшихъ пошестей.

— **Зъ Бережанъ** пишуть намъ: Дня 17 мая с. р. займивъ ся въ Потуторахъ пôдъ Бережанами на обôйстю Дмитра Буґелы огонь и въ короткôмъ часѣ знѣвечивъ пятнайцять загородъ селяньскихъ, а межи ними и школу народну. Сѣмнацять родинъ а межи ними учитель п. Осипъ Кокуревичь стратили въ огни все своє майно. Для ратунку прибувъ заразъ по выбуху пожару ц. к. староста бережаньскій п. Оробкевичь зъ ц. к. концептовымъ практикантомъ ґр. Ромеромъ и ихъ то интервенціи завдячити належить, що огонь не прибравъ бôльшихъ розмѣрôвъ. Вп. староста зареквірувавъ сейчасъ жандармерію зъ Бережанъ и тая, т. є. п. вахмайстеръ Клянґольцъ, постенфіреръ Губеръ и жандармы Гординьскій и Возьный зъ правдивымъ самопожертвованємъ працювали цѣлу добу коло гашеня огню, стараючись о ухилене бôльшого нещастя. За се належить ся вп. п. старостѣ, п. ґр. Ромерови и згаданымъ жандармамъ подяка цѣлои громады.

К.

— **За чотири днѣ зъ Европы до Америки!** Мало помалу великѝ вôддаленя не будуть становити для людей нѣякои перепоны до звиджуваня далекихъ краѣвъ. Теперь будують въ Анґліи величезный корабель, котрого й назвали Велитомъ (Gigantic). Вôнъ має бути на 700 стôпъ довгій, 68 широкій, а машины будуть мати силу 45.000 коней. Така величезна сила выстарчає, щобы за сто годинъ, або за чотири днѣ переѣхати зъ Европы до Америки.

— **По американьски.** Въ Бальтиморѣ у Сполученыхъ Державахъ Америки живъ Томъ Клибутъ, котрому по рôжныхъ неудачахъ такъ надоѣло житє, що постановивъ умерти — и то такъ умерти, щобы навѣть Американцѣвъ здивувати. Въ тôй цѣли оголосивъ, що буде мати вôдчитъ о упадку обичаѣвъ въ пôвнôчнôй Америцѣ, а по вôдчитѣ застрѣлить ся въ очахъ цѣлои публики. Грошѣ за вступъ мали пôти на єго похоронъ. Въ назначеный день зôбралось на вôдчитъ тôлько людей, що за білеты вступу одержано звыжь 40.000 долярôвъ (80 кôлька тысячь зр.). Клибутъ прочитавъ, що мавъ и при кôнци справдѣ застрѣливъ ся, запросивши завчасу всѣхъ зôбраныхъ на свôй похоронъ. И справдѣ, похоронъ мавъ величавый. Цѣле мѣсто вôдпровадило єго на кладовище, а домовины и не видко було зъ-помѣжь цвѣтôвъ. Дивный Американець, а ще дивнѣйшѝ тѝ, що дивились на єго самоубійство.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 23 мая. Станъ здоровля Шмерлінґа безнадѣйный.

Будапештъ 23 мая. При величезнôмъ здвизѣ народу вôдслонено ту памятникъ гонведôвъ. Триста депутацій зъ цѣлого краю зложило вѣнцѣ.

Лондонъ 23 мая. Въ Гайдепарку вôдбула ся велика маніфестація въ користь білю ирляндского.

Бордо 23 мая. Сенаторъ Ґоблє выголосивъ бесѣду, въ котрôй поклавъ натискъ на конечнôсть ревизіѣ конституціѣ. Жалувавъ, що доси нема дѣйстно союза зъ Росією, бо супротивъ тридержавного союза Франція показує лише свои симпатіѣ россійскѝ.

Римъ 22 мая. Царь приславъ Папѣ двѣ прекраснѝ вазы, высокѝ на пôвтретя метра, на пôдставахъ зъ яспісу.

Христіянія 23 мая. Коло Вердаленъ усунула ся гора и засыпала 40 загородъ, надъ каналомъ положеныхъ. Зô 100 людей згинуло. Шкода выносить міліонъ коронъ.

гиня дальше; — вôнъ сватавъ васъ а вы єму вôдмовили та ще й вôдправили середъ темнои ночи такъ, що мôгъ бы въ развалинахъ вязы собѣ скрутити. Такъ не годить ся.

— Та я мушу насамперѣдъ поговорити о тôмъ зъ моими родичами — каже на то дѣвчина.

— А може не пôдете за него? — спытала княгиня сердито.

— Та нѣ, — каже дѣвчина. — Я знаю, що й родичѣ васъ, княгине, послухають; але самѝ знаєте, що менѣ годѣ не пытавши родичѣвъ рѣшати о найважнѣйшôй справѣ въ моѣмъ житю.

— Правда, — сказала на то княгиня. — Идижь моя дитинко. — Сказавши то, выймила княгиня дѣвчинѣ шпильку зъ волося и дала єѣ Гунґови нѣбы на заставъ та сказала при тôмъ, щобы й вôнъ ишовъ домôвъ и назначивъ день, коли має бути весѣлє, а Сінґъ ставить ся вже певно й сама. Вôдтакъ приказала вывести Гунґа зъ палаты и показати єму дорогу.

Ученый не знавъ, чи то єму спить ся, чи то на явѣ, а вôдъ несподѣваного щастя єму ажь въ головѣ крутило ся. Ажь дивить ся вôнъ, а то вже нема десь и палаты, лишь на єѣ мѣсци якійсь великій сосновый лѣсъ, понадъ котрымъ вже зорѣє. Вôнъ приглядає ся лѣпше, а то вôнъ коло могилы міністра Сіеха, брата своєѣ бабки. Ажь теперь змѣркувавъ вôнъ, що то приймали єго духи въ тôй палатѣ, що десь зъ вôдкись наразъ взяла ся, а вôдтакъ щезла. Але хто тота чотирнацята донька Сінґа?

Такъ роздумуючи, вертає вôнъ назадъ до монастиря, абы переконати ся. Якъ же туть все змѣнило ся! Муры таки вже зовсѣмъ розваленѝ и анѣ слѣду, абы туть хтось мешкавъ. Пытає вôнъ людей, що случайно туды переходили, а тѝ кажуть, що вôдъ коли люде запамятають, то туть нѣхто не мешкавъ и не мешкає, хиба лисы, що мають туть норы.

— Все одно, — каже Гунґъ — нехай буде й лисяча родина, кобы лишь тота красавичка була моєю жѣнкою.

Вôнъ вызначивъ день, коли мало бути весѣлє, такъ, якъ то єму порадила єго прабабка и чекавъ спокôйно. Надôйшовъ наконецъ тôй день. На дворѣ передъ домомъ ученого счинивъ ся якійсь гаморъ и крикъ; заѣхавъ вôзъ, а зъ него выйшла молода. За нею несли два сивобородѝ слуги велику скриню зъ грôшми. Гунґъ побачивши свою любку забувъ й на скриню зъ грôшми; припавъ до молодои и не мôгъ натѣшити ся нею.

По весѣлю спытавъ вôнъ свою жѣнку, длячого она такъ слухає духôвъ? А жѣнка каже єму: „Міністеръ Сіехъ єсть на тамтôмъ свѣтѣ намѣстникомъ на пять частей неба и длятого всѣ духи и лисы*) мусять слухати єго“.

(Конець буде).

*) Въ хиньскихъ казкахъ грають лисы велику ролю и єсть повѣрка, що чоловѣкъ може перекинути ся въ лиса, а лисъ въ чоловѣка. Хинцѣ вѣрять, що духи мають таке саме тѣло, якъ люде, лишь трохи тонше, а добрый знатокъ може заразъ спôзнати, хто правдивый духъ, а хто нѣ.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Крехозецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.